ANT
Gençlik yayını

Sayı: 10

1 AĞUSTOS 1945

TEVFİK FİKRET

Sayımız

19 Ağustos 1945

TEVFİK FİKRET'in ölümünün 30 uncu yıldönümüdür.

Bu münasebetle ANT'ın 11. inci sayısı, bu büyük şair ve büyük adamı anış sayısı olacaktır.

Adres: P. K. 420 — Ankara ONBEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR Fiatı: 10 Kuruş

Lozan Barışı

Lozan barışının büyük tarihî mânası vardır: Lozan barışı, emperyalist kuvvetlere karşı yapılmış başarılı bir kurtuluş savaşının neticesinde kazanılan millî egemenliğin ve bağımsızlığın o emperyalist kuvvetlerin kendisine, bütün dünyaya kabul ettirilmiş ifadesidir.

Garbın büyük sermayesinin sömürmek üzere pençesine taktığı memleketler arasında Osmanlı imparatorluğu da vardı. Osmanlı imparatorluğu resmen değilse de, filen yarı müstemleke haline gelmiş, «Avrupanın hasta adamı» olmuştu. Birinci Cihan Harbinden sonra emperyalist devletler hasta adamın artık öldüğüne hükmedip mirasına konmak istediler. Yalnız imparatorluğun mirasıyla kanmıyan yabancı eller öz vatanımıza da uzanınca halkın içinden alev gibi fışkıran yakıcı bir mukavemet hareketiyle karşılaştılar. Yer yer milletin bağrından fışkıran bu hareketler büyük Atatürk'ün önderliğinde birleşip teşkilâtlanarak yurdumuzu bir hamlede hem dıştan gelen emperyalist müstevlilerden, hem de içte, müstevlilere hizmet etmiş olan çürümüş imparatorluk artıklarından temizledi.

Emperyalizmin pençesine düşen memleket yalnız Osmanlı imparatorluğu değildi, emperyalizme karşı koyan millet de yalnız biz değiliz. Millî kurtuluş hareketleri savaşları bugün de yer yer devam ediyor ve sömürgeler ortadan kalkmadıkça edecektir de.. Milletimiz, fedakârlığı, kahramanlığı, kuvvetli istiklâl aşkıyla ve tarihî şartların müsaadesiyle emperyalizme başarıyla karşı koyan ilk memleketlerden biri oldu; emperyalizmle mücadele tarihinde şerefli bir yer kazandı. Avrupadaki faşizmle savaş, emperyalizmin en azgın şekliyle savaştı. Bugün bu savaşın kazanılmış olması dolayısiyle Lozan bayramımızı bu son altı yılda kutlıyamadığımız kadar candan kutlıyabiliriz. Emperyalizmle savaş henüz bitmemiştir, fakat ergeç imperyalizmin yenilgisiyle bitmiye mahkûmdur. Dünyanın gidişi, insan cemiyetlerinin tekâmülü, milletler arasında daha müsavî, daha hür ve düzenli bir münasebetler sistemine doğrudur. Bu, sosyal tekâmülün zarurî neticesidir, ama her ilerleyiş gibi bu da yine ileri kuvvetlerin, hürriyet ve eşitlik kuvvetlerinin geri kuvvetlerle, taassup ve imtiyaz kuvvetleriyle mücadelesi neticesinde gerçekleşecektir.

Barem

Niyazi AĞIRNASLI

İkinci Dünya Harbi, tesirlerini memleketimizde de gösterdi. Eşya fiyatlarındaki yükselme nisbetlerile Türkiye, hayat pahalılığının şiddetle hissedildiği bir kaç memleket arasında sayılmaktadır. Pazar için istihsal yerine ihtiyaç için istihsal prensibini realize edebilmiş yahutta ihtiyaç maddelerinin dağıtımını ration'a tâbi tutmuş memleketlerde geçim sıkıntısı çok az duyuldu. Bizde ise;

a) İstihsali arttırma yolunda radikal tedbirler alınamadığı,

b) İstihlâk ciddî bir müdahale mekanizması tarafından tahdit ve tanzim edilemediği,

c) Yollar ve taşıma vasıtaları iyi kullanılmadığı,

d) Ve nihayet dizginler muayyen bir mutevassıt sermayedar zümresinin elinde bulunduğu için fiyatlar alabildiğine yükseldi. Fiyatlara hâkim olması lâzımgelirken hükümet de pazara tâbi oldu. Böylece bir taraftan kısmen bizzat hayat pahalılığına sebep oldu (Sümerbank mamullerini, kömürü demiri ve şekeri pahalı satmak suretile). Kısmen de durmadan yükselen fiyatlar karşısında devlet masraflarını

Sonu 2 de

SOSYOLOJİ IŞIĞI ALTINDA :

Harpten sonra Faşizm

Dr. Behice BORAN

Avrupada harbin sona erişi ile faşist devletler yere serildiler, fakat bu rejimlerin dayanağı olan büyük sermaye gurupları hâlâ ayakta duruyor ve gazete havadislerine bakılırsa, dokuz canlı canavar gibi, bu harbin sonunda da kıllarına zarar gelmeden kurtulmak için şimdiden dolap çevirmiye başlamışlar. Alman ve İtalyan finans ve büyük sanayi sermayesinin âkıbeti barışın halletmesi gereken en önemli meselelerden biridir. Faşizmin kökü kazınması için bu sermaye saltanatının yıkılması elzem.

Hepsi bu kadar da değil! Garp demokrasilerinin kendilerinde de büyük sermaye temerküzü var ve bu sermaye bu memleketlerin ekonomisini — büyük mikyasta siyasetlerini de — avuçları içine almıştır. Fransız ekonomisine iki yüz, Amerikan ekonomisine altmış, İngiltere ekonomisine de yine bir avuç sermayedar aile hâkim. En mühim istihsal şubelerinde inhisarcı tröstler istedikleri gibi hüküm sürüyorlar. Küçük müstahsiller rekabet edemiyerek durmadan alta gidiyorlar. Milletin büyük ekseriyeti şirketlerin hizmetinde aylıkla veya gündelikle çalışan müstahdemler haline gelmiş, bu insanların bütün mukadderatı küçük bir sermayedar gurubun elindedir. İktisadî hayat tepeden inme, mütthiş teşkilâtlı, müstebit disiplinli bir hal almıştır, bu alanda ferdin hiç bir hürriyeti yoktur Bu vaziyette siyasî demokrasi de mâna ve kıymetinden kaybetmiştir. Roosevelt'in dediği gibi, iş bulmak, hayatını kazanmak hüriyetine sahip olmıyan insanın, rey sandığı başındaki siyasî hürriyeti büyük bir şey ifade etmez. Bırakın ki iktisadî diktatörlük bu kadar kuvetlenince siyasî demokratik haklar da, tamamiyle değilse bile büyük mikyasta, iktisadî kudreti elinde tutanların lehine işler olur.

Böyle, ister mağlûp, ister galip olsun, ileri teknikli garp sanayii memleketlerinde büyük sermaye guruplarını ve bunların teşkil ettikleri tröstleri, kartelleri, korporasyonları temizlemek, bunların kontrolleri altındaki sanayii, malî ve kredi müesseselerini ve ulaştırma vasıtalarını devletleştirmek gerekiyor. Bugün İngilteredeki seçim mücadelesinin, Fransada kurtuluştan beri devam eden huzursuzluk ve çekişmelerin, Belçikadaki kırallık meselesinin, İtalyadaki kargaşalıkların altında, doğrudan doğruya veya dolayısile, hep bu büyük sermaye saltanatı meselesi vardır.

Harpten önce, geri teknikli ziraî memleketlerde faşizmin direği bilhassa derebeylik artığı büyük toprak mülkiyeti olmuştu; onun için bugün bu çeşit kurtarılmış memleketlerde ilk iş olarak büyük malikânelerin toprağı işliyen köylüye dağıtıldığını ve bu zamane derebeylerine bir tazminat bile verilmediğini görüyoruz. Diğer taraftan bu memleketler mevcut büyük teşekküller haline temerküz etmiş olan sanayilerini devletleştiriyorlar. Bu memleketlerin ziraat ve sanayi alanında aldıkları bu tedbirleri sadece iç reform hareketleri olarak görmek dar bir görüş olur; bu hareketler faşizmle mücadelenin devamını, faşizmin ortadan kaldırılışını gösteriyor.

Büyük, inhisarcı sermaye temerküzüne karşı açılan mücadele cemiyetlerin iç bünyesi bakımından faşizmin kökünün kazınması demekse, dış münasebetler bakımında da harplerin kaldırılmasına doğru gidiş demektir. Modern harpler, emperyalist harplerdir. Emperyalizm ise büyük malî - sınaî sermayenin temerküzünün doğurdnğu bir neticedir; bu sermayenin, daha geri memleketlerin tabiî kaynaklarını ve insan emeğini sömürmesi demektir; böyle sömürülen memleketler geri, fakir kalmıya ve siyasî bakımından sömüren sermayedar memlekete bağlı olmıya mahkûmdurlar, emperyalist memleketler arasındaki rekabetler ve zıddiyetler tarihin kaydetmediği korkunç harplere yol açıyor.

Şu halde, bugün çeşitli memleketlerde büyük - sermayenin

Sonu 4 de

Üç Bastille

14 Temmuz 1789 - 6 Mayıs 945 - ?

Adnan CEMGİL

«...... 14 Temmuz 1789 sabahı; saat dokuz. Envalides'lerdeki depolardan topları ve tüfekleri yağma eden işçiler ve burjuvalar, hep beraber, Bastille'e doğru ilerliyor......... Bu eski kale çoktandır kıralın zindanı işini görmektedir ve istipdadın sembolü olmuştur. İşte Paris halkı bunu yıkmak istiyordu. Meydan insan dalgalarile dolup taşıyordu. Kale çok az müdafaa edildi. Halktan adı bilinmeyen yüz ölü var; lâfı mı olur? Sırığa geçirilmiş pek meşhur bir kafa: Bastille'i yıkanlar coşkun zafer alaylarile hapisane müdürü M. de Launey'in kellesini gece yarısına kadar sokaklarda dolaştırıp, durdular. [1]» Bir tarih kitabı Bastille'in yıkılışını böyle anlatıyor:

Büyük Fransız İhtilâlinin bayramı diye kutlanan Bastille'in yıkıldığı gündür. İhtilâl'in ondan sonra çok daha kasırgalı çok daha kanlı günleri oldu. Ama kral zindanının yosunlu dıvarlarını yıkan kazmalar, bütün eski rejimin, derebeylik sisteminin de temellerine iniyor, bütün bir zulüm, gerilik dünyasının mezarını kazıyordu. Bunun bir büyük mânası da için için kurtuluş hümasile yanan halkın ayaklanıp, kükreyişinin ilk hamlesi oluşudur. Bastille yıkılmıştı. Bu yıkıntının üstünden Fransız ihtilâlcileri dünyaya «İnsanlığın Hakları» nı müjdelemişlerdi. Bu müjde gerçekleşti mi? hayır. Bunu yine tarih kitabından okuyalım: «Kralı yenen neydi? Halkın kuvveti. Bu zaferden kim faydalandı? Burjuvazi.» İşçilerin, fakir halkın, aç ve topraklarından kovulan köylülerin başına geçip, onların kanı pahasına egemenliğini sağlayan burjuvazi, daha Bastille'in külleri savrulmadan, «İnsanlığın Hakları» şiarını «zenginlerin menfaati» şekline sokmaktan çekinmedi. İhtilâlin en büyük başlarından biri ve halkın candan dostu **Marat** burjuvazinin üstünlüğünü sağlamak için yaptığı kanunlara karşı gür sesini yükseltmişti: «... fakir çırakların zararına büyük servetler yapmış olan bu doymak bilmez zalimler, merhametsizliklerini arttırmaktan, onları açlıktan öldürmek için barbarca kanunlar hazırlamaktan çekinmiyorlar...» Böylece Hollanda, İngiltere, Amerikadan sonra Büyük Fransız İhtilâlile garp dün-

Sonu 4 de

[1]) André Ribard, La France, Histoire d'une peuple, E.S.İ. Paris 1938, s. 178-179.

MEKTUPLAR :

Demokratik Haklara Neden Düşman Oldular?

Demokrasi ve demokratik haklar etrafında yapılan tartışmalar basınımızın günlük konusu oldu. Bu tartışmalarla yakından ilgilendiği anlaşılan (bir okuyucu) bize gönderdiği mektupta diyor ki:

Taassup, irtica, işkence devrinin sona erdiği bu günlerde bizde de taassuba, irticaa karşı kıpırdanmalar ve onlara karşı vaziyet almalar başladı. Bu iyi bir şey!.

Fakat, insanlığın kurtulabileceğini müjdeleyen yazma ve neşretme, toplanma, işsizlikten korkmama hürriyetleri, insanlık hakları ve ana hürriyetler adiyle dünya teşkilâtı esasiyesinin maddeleri arasına girdiği bu haftalarda bir takım matbuat mensupları bu ana maddelere karşı cephe aldılar ve sonra da efkârı umumiyenin tercümanı olduklarını iddia ettiler. Bunlara göre: «Demokratik haklar bizde zaten mevcutmuş!» Olabilir. Amma, o zaman şöyle bir soru da yerinde olur zannındayım: Madem ki böyle bir demokratik adıma ihtiyaç yoktu, Cumhur Başkanı on dokuz Mayıs nutkunda, neden bir takım demokratik inkişaf hamlelerinin zaruretinden bahsetmek lüzumunu hissetti?

Madem ki, bizde daha fazla demokratik haklara ihtiyaç yokmuş da, San Fransiskoda Dışişleri Bakanı, neden harpten sonra daha ileri demokratik inkişaf vâdinde bulundu?

Bizim demagogların bunlara vereceği cevap: «Bu kabil konuşmalar siyaset icabıdır!» Olacak. Onlara göre; dünyada olup biten her şey siyaset icabıdır. memleket ve halk menfaatlarının harekete getirdiği hiç bir zaruret yoktur.

Demokratik hakların verilmesine karşı ikinci bir itiraz daha ileri sürülüyor:

«Bizim içtimaî - kültür seviyemiz ve siyasî terbiyemiz daha fazla demokratik hakların verilmesine müsait değildir, sonra birbirimize gireriz!»

Sayın demagoglarımız tarihi unutuyorlar: İsviçre on dördüncü asırda demokratik haklara sahipti. İngiltere on yedinci asırda onları elde etmek için ciddî hamleler yaptı ve muvaffak oldu. Amerika, Fransa on sekizinci asırda demokratik haklara sahip oldular. Acaba, yirminci asırda yaşayan biz Türklerin içtimaî - kültür seviyemizle, siyasî terbiyemiz on dördüncü asırdaki İsviçreden daha mı geridir. Hiç şüphe yok ki, yirminci asırda yaşayan biz Türklerin içtimaî-kültür seviyemizle, siyasî terbiyemiz on sekizinci asırda yaşayan İngiltere, Amerika ve Fransanın içtimaî - kültür seviyesinden daha üstün durumdadır. Onlar, bugünkü içtimaî seviyelerini demokratik hakların meydana getirdiği şartlar içerisinde bulabildiler.

Hakikat böyle iken demokratik haklar, içtimaî - kültür seviyesinin bir neticesi diye gösterildi. Aslında ise hakikat tam bu mantığın tersi; içtimaî - kültürel seviye demokratik hakların meydana getirdiği şartlar içerisinde yükselebilir. Zira, matbuat hürriyeti insanların aklını başına getirir, cemiyet kurma hürriyeti insanların sosyal haklarını geliştirir, onları müdafaa zarureti siyasî terbiyeyi olgunlaştırır, işsizlikten korkmamak hürriyeti, bir lokma ekmek için başkalarına kuyruk sallama zilletinden insanı kurtarır ve bu hürriyetler her türlü insan kabiliyetlerini en iyi şekilde geliştirmiş olur.

Demokratik haklar içtimaî seviyenin bir neticesi değil, tam tersine içtimaî seviye demokratik hakların bir neticesidir. Demokratik haklar bir netice değil, içerisinde yeni inkişaf tohumları taşıyan bir vasıtadır.

Meselenin iç yüzü böyle iken, bizde demokratik haklara karşı koyanların «siyaset icabıdır!», İçtimaî seviye meselesi!» Acaba nasıl bir niyeti maskeliyor?

Bu gün demokratik hakların düşmanları, Alman istilâcı sürüleri hudutlarımıza dayandıkları zaman, «Avrupa realitesini» tanımayı millete tavsiye eden ve bu suretle, vatanlarını Alman ordularına satan Avrupayı milliyetçilerin mukallitleri ırkçı ve turancılardı.

Bunlar, Faşist istilâcılara karşı ayaklanan Avrupa halklarını ve onların şeflerini yağmacı haydutlar olarak sıfatlandıran Babıâli diplomatlarıdırlar!

Biz bunları ancak demokratik şartlar içerisinde akıllılık ve halk menfaatlarının hâkimiyetile susturabiliriz. Demokratik hakların meydana koyacağı şartlar onların; gizli niyetlilerin, zorbaların, irticaın kamp bekçilerinin, halk, bilgi ve teknik düşmanlarının ölüm şartları olacağı için demokrasiden korkuyorlar. Halka verilecek demokratik haklar denince kükreyip vaziyet almaları bundan ötürüdür. «İçtimaî seviyeye göre demokratik haklar» böylece müthiş bir korkunun maskesidir.

Bir Okuyucu

ALDOUS HUXLEY'in Romanı

— 2 den devam—

fırtınasız bir liman arıyor ve kurtuluşu sofulukta, girift, mistik murakabalere dalmakta insan ruhunu incelemekte, bir köşeye çekilip düşünmenin, hayat fırtınalarından uzak sakinliğinde buluyor.

PEYAMİ SAFA

Beyanındadır

İ. ERDEN

Bir takım yazarlar, kocaman kelimeleri dillerinin ucunda atıp tutarak fikir cambazlığı yaptılar. Ve hâlâ da kendilerinden ve âleti oldukları geri fikirlerden başka kimsenin işine yaramıyan bu marifetlerini devam ettirmeğe çalışıyorlar. Bunlar sureta küçük endişelerden sıyrılmış, cemiyet ve dünya çapında problemlerle uğraşır görünüyorlar. Fakat İkinci Dünya Harbi bu demagoglar için mükemmel bir elek oldu. Dün «büyük mütefekkir», «büyük romancı», «sosyolog muharrir», «sütun gibi yazı yazan», «keskin mantık sahibi» sayılan nicelerinin cemaziülevvelleri artık bu gün açıkça okunuyor. O mütefekkir ve yazarlar ki çıkarlarını emperyalist faşist ordularının temsil ettiği, dünyayı fetih, insanlığı imha ve süründürme siyasetinde aramışlardır. Yıllarca, kudurmuş haydut sürülerinin önünde borozan çalmış, onların zaferile sarhoş olmuş, dünyayı onların kara gözlükleri ile görmüşlerdir. Fakat biz biliyorduk ki bu adamlar bir fikre bağlandıkları için değil, çıkarlarını bu yoldan zannettikleri için kaplarından taşıyorlardı. Nitekim şimdi su katılmamış demokrat numarası yapanlar da onlardır. Kendilerini okurken insanın tenasühe inanacağı geliyor. Bunlardan bir tanesi, **Peyami Safa**, (30 ağustos 1941, **Çınaraltı** sayı 4 de) o zaman ki «fikrini» bakın ne taşkın bir heyecanla anlatıyordu:

«Geçen harbin sonundan bugüne kadar, Avrupanın hangi noktasında bir harp, bir ihtilâl, bir politika ve ideoloji çarpışması olmuşsa, orada, istisnasız, hep milliyet fikri kazanmıştır: İlk önce, Türk istiklâl harbinde, garp demokrasilerinin kukla ordularını tepeleyen, milliyet fikridir; peşinden İtalyada marksist, liberal ve farmason beynelmilelcileri tepeleyen, milliyet fikridir; Portekizde de marksist, liberal ve farmason beynelmilelcileri tepeleyen milliyet fikridir; Almanyada inkılâptan sonra hemen Reni askerî işgal altına alan milliyet fikridir; Anschluss'u yapan milliyet fikridir; Münihte Fransaya, İngiltereye düz çöktüren ve Südetleri ilhak eden milliyet fikridir; İspanyada kızılları tepeleyen milliyet fikridir; Yunanistanda bütün marksistleri, liberaleri ve farmasonları, bütün beynelmilelcileri tepeleyen ve Metaksas'ı iş başına getiren milliyet fikridir.»

Burada kastedilen «milliyet fikrinin» faşizm olduğunu **Peyami Safa** inkâr edebilir mi acaba? Türk İsiklâl Harbi'ni, milliyetçilik perdesi altında, faşist hareketlere benzetmeye ve dolayısiyle faşizmle damgalamaya yeltenmenin faşistçe bir marifet, bir sapkınlık olduğunu Peyami Safa inkâr edebilir mi acaba? İtalyadaki milliyet fikri, Musolini Faşizmi, Almanyadaki milliyet fikri, Hitler Nazizmi idi. İspanya'da, Portekiz'de ve Metaksas Yunanistanındaki milliyet fikri de faşizmden başka bir şey değildi. Bizim kurtuluş kavgamızın, bütün bir dünyanın lânetine uğramış barbar rejimlerle ne münasebeti var.

«Tarihte hiç bir harp, zaferini bu kadar peşin vermemiştir. Adeta bugünkü harp başladıktan sonra da birbirini kovalayan yıldırım zaferleri mevsimi gelince milliyet ağacından pıtırak halinde yağan yemişler gibi, tarihî bir olgunluğun tabiî neticeleridir.»

«İşte en büyük hakikat ve kör gözlere bile çivi gibi saplanan en büyük hâdise: «Mücerret insan» fikri iflâs etmiştir; «Huku beşer» beyannamesinde liberal demokrasi ve marksist beyannamesinde üçüncü enternasyonal, hep bu mücerret insan hayalinin peşinde topallıyan ve nihayet yüzü koyun kapaklanan fikirlerdir.»

«İçinde bulunduğumuz kanlı imtihan, bütün tarih boyunca insanın bomboş mefhumlar uğrunda yaptığı abes mücadeleleri sona erdiriyor.»

Aldandın hazret ...Adam oğlu tarih boyunca bomboş mefhumlar uğruna değil, gasbetmek istediğiniz insan hakları ve bilcümle hürriyetler uğrunda mücadele etmiştir ve bu kanlı imtihandan umduğun gibi mağlûp değil galip çıkmıştır ve senin gibi düşünenlerin bu mağlûbiyetin acısını çoktan tatmış olmaları lâzımdı. Fakat ihtiras[illegible]di kendinizi cezalandırmanıza mâni oluyor.

Bu adamda, hiç ağzından düşürmediği gerçek hesabına millî menfaat hesabına kaç gram doğru fikir var dersiniz? Bu çeşit kimselerin yanlış hükümlerini itiraf edip fikir dünyasına tarziye verecek veya utançlarından dillerini yutacakları yerde, hafızasını kaybetmiş insanlar arasında dolaşır gibi, pervasız ve hattâ mağrur, gazete sütunlarında ulu orta caka sattıklarını görürseniz ne dersiniz? Biz bu pişkinliğe olduğu kadar, bir takım zevatın hâlâ «Türk matbuatında faşist yoktur» diye bağırmasına şaşmaktayız.

Gerçek hesabına, millet menfaati hesabına düşünen kafa tarihî akışı durdurmaya, geriletmeye çalışanlara alkış tutmak aşağılığını hiç bir zaman irtikâp etmez. Bilâkis sosyal evrime şuurlu bir şekilde yardım eder. Bizim içinde tezatlar taşımıyan, bildiğini iyi bilen, disiplinli bir fikir sistemine sahip olan kafalara ihtiyacımız var. Kalemlerini bayağı ihtiraslarına âlet eden, adım başına fikir değiştiren, dipsiz iddialarda bulunan kafalar, sivrisinek yuvası, kokmuş, kurtlanmış, su birikintilerine benzer. Bu kafalar cehaleti, geriliği, ırk ve fert üstünlüğünü, yalanı, inkılâp ve halk düşmanlığını, bir kelime ile faşizmi içinde saklar.

İkinci Dünya Harbinden Portreler

III

(Yıl 1942)

Belli söylediğin türküden
Yabancısısın bu toprakların.
«Limanlar», «kayıklar» ve «balıkçılar»
Ve «gece vakti ılık esen rüzgâr» uzak buralara.
Sana, istediğin zaman
İstediğin ağacın altına oturup
Dinlenebilmek kadar uzak;
Ve ağır yumruğunu sovana vurup
Ekmeğini yiyebilmek kadar uzak.
Uzaklar, uzak buralara!...
Biraz evvel türküsünü bitirip
Ve düşman elindeki karşı dağları
Kilometrelerce uzağa itip,
Göğüs geçiren arkadaş,
Belki biz de birbirimizden uzağız
Fakat seninle çok defa
Büyük kitaplarımızı okurken,
Ayni satırlarda öfkelenip
Ayni satırlarda güldüğümüz için,
Ve son sayfayı bitirince
Işıklı ve geniş bir dünyaya
Bir avuç nar tanesi sevinciyle
Döküldüğümüz için
Düşüncelerimizde daima biraradayız.
Mısralarımın siperinde de
Düşmana karşı
Yanyana ve omuz omuzayız!...

Arif BARİKAT

GEÇ AZİZİM, GEÇ!

Biz de yaşarız azizim,
yaşamaya gelince biz de yaşarız ama,
olmuyor cebimizden kattığımızla eğlenmek
gönlümüzden katalım!
varlıklı kişileriz neşeden yana.
Pazarımız hoş mu geçecek,
şart değil Büyükada, Heybeli,
çok bile gelir sandalı Hiristo'nun
çıkmaz böyle günde balığa,
gıcır gıcır yıkarız akşamdan.
Aylardan temmuz, günlerden pazar,
Yenikapı açıklarındayız..
Bırakın Hasan geçsin küreğe
utandırmaz bu kollar sahibini;
kabarmaz bu avuçlar
onikisindenberi nasırlıdır.
Yelken de kullanırız hava uyarsa.
Fazla külfet istemez,
bol sigaramız olsun,
ekmek, köfte, domates yeter..
Karımız, sevgilimiz yanımızda,
önümüzde şarabımız...
Dedik ya, «bugün pazar»
belki bugün bir genç arkadaşı
«ilk defa günese çıkardılar!»
isterseniz bütün dostlar aramızda olsun
kiminin Hanya'dan gelir selâmı,
kiminin Konya'dan..
Sandalımız geniş değil ne çare
gönlümüz kadar.
Ne yapalım, bol şarabımız var ya
onların sağlığına içecek;
gün ola, harman ola!
İmrensin neşemize bizi sevredenler,
avuç avuç para yiyenler, Çakır'da.
Biz de çakarız gönül işlerinden
elimiz değdi de oksamadık mı
şu «pür hayal» saçları.
Kim istemez, yari uyutmasını sinede
batan güne karşı,
bade içmesini yar elinden,
mehtabı sürüklemesini,
«Kandilli yüzerken uykularda»
gözü kör olsun feleğin
gelecekten ümidi kesmedik
içimiz öyle ferah..
Son kadehlere doğru sorsun
sesi en güzelimiz bizden:
«Gam keder ne imiş?»
yontulmamış sesimizle cevabı hazır:
«Geç azizim, geç!»

Rıfat ILGAZ

GARPTA FİKİR ve SANAT:

ALDOUS HUXLEY'in Romanı

Saîfet KORKUT

Birinci Dünya Harbinden sonra İngiliz romancıları, genç İngiliz şairlerinin, ileri Fransız romancılarının aksine, sosyal romanlarında cemiyet meselelerini müspet bir görüşle ele almaktan geri kalmışlardır; ya daha ziyade ferdin şuur akışını tesbite uğraşmışlar, böylece ancak dar, zevki pek incelmiş bir zümreye hitap edebilmekle yetinsemişler; ya da harp sonrası cemiyetinde olup bitenlere karşı istihzalı bir vaziyet almışlardır; sonra, siyasî ve iktisadî buhranları, etraflı, objektif bir ilim görüşünün giderebileceğini söyleyeceklerine, kurulmuş düzenin zamanla daha da sıkıştırdığı, İkinci Dünya Harbini doğuran düğümleri bir türlü çözemiyerek ruh âlimlerinin avutucu huzuruna kendilerini atmışlardır. Birinci Dünya Harbinden sonraki İngiliz romancıları arasında en ileri gelenlerden biri Aldous Huxley'dir (1894). Onun sanat hayatını şimdilik iki devre ayırmak mümkün: I nci devirde romancı harp sonrası İngiliz cemiyetinin maddî ve mânevî buhranlarını, kararsızlık ve taşkınlıklarını iyi görmüş, faşist rejimler elinde insanların sade bir makine ve lâboratuvar yaratığı bir takım oyuncaklar olarak kalacaklarını düşünmüş, onun için haksız olarak ilim ve teknik düşmanı yaman bir hicviyeci kesilmiş aslında müşküllerini ancak gerçeğe göz yummayan bir ilim görüşü ile halledebilecek olan cemiyetine karşı gayet müstehzi, «Cynic» bir vaziyet almış bir sanatkâr olarak karşımıza çıkar. Onun bu devrini en iyi **«Point Counter Point»** (1928) ve **«Brave New World»** (1932) (O. Burian bu romanı kuvvetli kalemiyle **«Yeni Dünya»** diye tercüme etti; yakında çıkacak.) adlı romanları temsil eder. **«Yeni Dünya»** da ele aldığı tipleri romancı insafsız bir kahkaha ile gülerek anlatır, İnsanları Robota'lar, otomat'lar haline koyacak faşist ütopiya'sına yıkıcı bir tenkitle hücum eder. Kitabı okurken A. Haxley'in bu hücumunu haksız bulmuyoruz; fakat bu yıktığı dünyanın yerine kurmak istediği dünyayı tasvirlerinden sezince, sanatının ikinci devrinde daha da kuvvetle kendini gösterecek mistik meyilleri bizi kendine bağlayamıyor. Kitabından öyle görülüyor ki, onca gelecek, «bay vahşi» yi memnun eden ilkel dünya olmalı. O dünyada insanlar pis, tifolu, frengili yerlerde yaşayacaklar belki. Varsın yaşasınlar; yeter ki Shakespeare'i okuyup anlayabilsinler, derin mistik mürakabelere dalan yüce ustalardan çömlekçilik gibi basit bir zanaatın kıvraklıklarını öğrensinler, kendilerini tabiata uydursun, kurulmuş nizamın temelindeki ana - baba - evlât, karı - koca münasebetlerine aykırı hareket etmesinler. İnsan oğlu ancak böyle hareket ederse selâmete erer.

Romancı sanat hayatının ikinci devrinde de dünyayı bunaltan zorlukların müsbet bir çıkar yolunu bulamaz. Romanlarının baş tarafında yine bir istihza ve komedya havası vardır; ama etrafındaki gerçek dünyanın bozukluklariyle alay eden sanatkâr artık sarih olarak huzur ve saadeti, hakikî selâmeti uzak ruh âlemlerinde bulur; hattâ selâmeti bu uhrevî muhitte bulduğu için Holiwood'da bir tarikata da girmiş.

A. Huxley'in son romanı hakkında John Lehmann adlı bir İngiliz münekkidinin aşağıya naklettiğimiz sözleri de onun bu son devir romanları hakkında yukarıda söylediklerimizi tayit ediyor:

«Aldous Huxley'in son romanları onun uzun zaman, hâkim olduğu parlak komedya havası içinde ruhun selâmeti meselesile gitgide daha fazla meşgul olduğunu gösteriyor.

Romancı artık bir yandan dört yanını saran dünya ile alay ederken bir yandan da ısrarla kafasını meşgul eden, ölümün ve zamanının muammalarına bir cevap vermek için şahsına uygun bir din bulmağa uğraşıyor. **En son kitabı, «Time Must Have a Stop - Zaman da günün birinde durmalı»** da böyle. Eser, 1920 lerde yazdığı romanlar gibi eğlenceli, komik, tazeliğini hiç kaybetmeyen, gülünç sahnelerle başlar. Dünyaya tapan kimseler gene kusursuz tasvir edilmiş, zahirde kültürlü duran bu kimselerin dıştan görünen hayatlarile etlerinin arzuları, çözülmez şehvet düğümleri, çirkin, geçici hevesleri arasındaki kapanmaz uçurum, gene gayet iyi gösterilmiş. Romanın kahramanı Sebastian 17 yaşlarında melek yüzlü, sarı kıvırçık saçlı bir gençtir. Her gören kadın ona ya analık etmek ister ya âşık olur. Gencin karakteri ise zayıftır. Hep kendini düşünür. Anası babası sofu ve mutaassıptır. Genç evinden kaçar; Floransa'da amcası Eustace'ın yanına gider. Amcası ölmeden önce ona Degas'nın değerli bir tablosunu hediye eder. Sebastian bu tabloyu uzun zamandır hasretini çektiği bir suvare elbisesini almak için satar. Tablo aranır. Sebastian korkar, bir türlü resmi ne yaptığını açığa vuramaz. Bu korkaklık sonradan romanın vakasına mihver olur.

Roman bu noktadan sonra da başladığı gibi devam etseydi **«Crome Yellow - Krom Sarısı»** gibi parlak bir eser olurdu. Amma 1945 Huxley'i artık 1925 Huxley'i değil.» ve münekkidin de söylediği gibi Huxley bu son kısımda dünya ile âhıreti, spiritizma tecrübelerini, hıristiyan akidesince allahlarına kavuşacak ruhları, dünyanın geleceğini, İkinci Dünya Harbinin zulüm ve işkencelerini, romanın asıl kahramanı Sebastian'ın 1944 de Londrada top sesleri kulaklarında gürlerken, vaktiyle ona İtalyada din telkin eden bir mistiğin yazılarını tasnif ile meşgul olduğunu kendini dine verdiğini anlatır.

Huxley, romancılık hayatında dünyanın çetrefil muamma ve problemlerine müsbet, ilmî görüşle değil, ya bir cynic ya da mistik bir moralist kafasile vaziyet alıyor. Onun için, bunları çözmeğe uğraşmaktan, gerçekle karşı karşıya kalıp mücadele etmekten ziyade bir kurtuluş yolu,

Sonu 3 de

Barem

1 den devam

emisyonla, istikrazla ve normal sayılamıyacak bir takım yeni varidatla karşılamak yolunu tuttu. İstihsal azlığı, maliyet yüksekliği ve fiyat yüksekliği gibi sebeplerle harp müddetince memleketimizin kaçırdığı fırsatlar da küçümsenemez.

Kısa zamanda fiyatların harpten evvelki seviyeye döneceğini umacak kadar iyimser olanlar arasında değiliz. Hele bugünkü şartlar altında bu, hemen de imkânsızdır.

İstanbul Ticaret odası dergisindeki (Mayıs - 1945) geçinme endeksine göre bugünkü fiyatlar karşısında 5 nüfuslu bir ailenin geçinebilmesi için ayda ortalama (347) lira lâzım. İşçi ve memurların geçim darlıklarını bu rakam bile isbata yeter. Çünkü ancak aslî maaşları 80 liradan fazla olan küçük bir memur zümresinin eline bu kadar veya daha fazla para geçmektedir.

Türkiyede aylık ücret veya maaşla geçinen sabit gelirli vatandaş sayısı 200.000 den fazladır. Bu hesaplara ve apaçık hakikate nazaran yedi harp yılı içinde bu yurttaşlarla miktarı bir milyonu aşan aileleri sefâletin kucağına düştüler. (Yeter tazminat veya ücret alan yüksek dereceli memurlarla bazı yollardan ayrı varidat temin edebilenleri bunlardan ayırmak lâzım.)

Bu tecrübeler, bize hayatı ucuzlatmak için esaslı tedbirler almakla beraber «devlet memurları aylıklarını tevhit ve teadül» esaslarına bağlamak iddiasiyle meriyet mevkiinde bulunan kanunlarla bu kanunlarda yaralar ve gedikler açan tadilleri ve teşkilât kanunlarını yeni baştan ve yepyeni prensiplere göre ele almanın artık bir zaruret olduğunu hatırlatıyor.

Yürürlükte bulunan barem kanununa göre devlet memuriyetleri 14 dereceye ayrılır. En küçük derecenin maaşı 15 en yükseği de 150 liradır. Vergiler kesildikten sonra memurun eline geçen para 45 lira ile 600 lira arasında değişir. Memur çoğunluğunun eline 150 liradan daha az para geçmekte ve umumiyetle bunların geçindirecekleri aileler de daha kalabalık bulunmaktadır. Harp içinde iyi niyetle yapılan ve hâlâ yapıla gelmekte olan yardımlar ise yangınlara bardaklarla serpilen sulara benzediler. Dizginleri ellerinde bulunduran sermaye sahipleri, eşya fiyatlarına, yapılan yardım veya verilen ikramiyeler nisbetinde zamlar yapmasını daima çok iyi bilmiştir.

Bir taraftan hayatı ucuzlatmak için ciddî tedbirler alınmasını diğer taraftan da yeni bir barem kanunu ile Memur durumunun ciddî şekilde ıslâhını lüzumlu görüyoruz. Fazla insanla az iş yerine az insanla çok hizmet prensipine dayanan yeni teadül ve teşkilât kanunları yapılabilir. Ehliyetsizliklere prim teşkil eden kaçamaklar yerine ehliyeti teşvik eden esaslar nasıl bulunabilir? Memurun geçinebilmesi, hayatını teminata bağlı görmesi memuriyetin ilk şartlarından olmalı mıdır? Barem kanununun bu kadar fazla derecelere ayrılması mahzursuz mudur?... Bu konuları başka yazılarda açıklamağa çalışacağız.

ANDAN BİTENDEN

N.:

BASIN VAZİFESİNİ YAPIYOR MU?

İzmir'de çıkmağa başlayan, PAZAR dergisinde, *N. Kürşat*, olaylar karşısında İzmir gazetelerinin aldığı durumu belirtirken şunları söylüyor: «Burada sanki herşey yerli yerindedir. Burada ihtikâr yoktur. Karaborsa barınamıyor. Buradaki memur vazifesini suiistimal etmez. Tüccar birliklerden memnundur. Yollar tertemizdir ve halkın belediyeden en ufak bir şikâyeti yoktur. Ekmek burada daima hilesiz ve katıksız çıkmıştır. Zeytinyağı da mükemmel bir şekilde dağıtılmaktadır.

Yüreğinde dert taşımayan mesut insanlar ve resmî olsun, hususî olsun vazifesini tam bir dürüstlükle yapan müesseseler, halkın «güllük, gülistan», «süt liman» diye vasıflandırdığı bir âlem, evimizin rahat döşeğinde okuduğunuz bu gazetelerden muhayyilenize girer.»

Bu satırları okuduktan sonra, insan «acaba!» diye düşünüyor, «acaba olaylar karşısında susan, herşeyi gül gülistan gösteren yalnız İzmir gazeteleri midir, yalnız onlar mı sorumludurlar?» Değil, vazifesini yapmayan yalnız İzmir basını değildir, birkaçı hariç bütün basınımızdır. İnanmayan şu bir kaç yıllık gazete, dergi ve kitapları karıştırıp okusunlar, çıkmakta olanlara göz gezdirsinler; hele il gazete ve dergilerinin acıklı halini görsünler.

Yalnız İzmir gazeteleri değil, birkaçı müstesnâ bütün basın vazifesini yapmamıştır ve yapmıyor, hâlâ uyumakta devam ediyor.

" İstanbul Üniversitesi Hakkında Bir iki Düşünce "

İstanbul Üniversitesinde 6 yıl çalıştıktan sonra Amerikaya giden **Prof. Dr. Rudolf Nissen**'in **Vatan** gazetesinde, dikkate değer bir yazı serisi yayınlandı. Bu yazıdan küçük bir parçayı aşağıya alıyoruz:

«Bugün Türkiye'de mevcut idarî zihniyet, fikir hürriyetini teşvik etmek ve mümkün kılmak şöyle dursun, buna tahammül [illegible] müsait değildir. Halbuki Türk gençliğinde hakkaniyet, dürüstlük ve temizlik için büyük bir hasret vardır. Bunun hakkının verilebilmesi için yolsuzluklar araştırılmalı ve serbestçe münakaşa edilmelidir. İşleri düzeltmenin ve ilerletmenin başka yolu yoktur.

Bu cümleden olarak, ilmî neşriyatta endişe verici derecede mübalâtsızlık vardır. Bir doçent bilirim ki bir ecnebi eseri tercüme ettikten sonra kendi eseri diye neşretmiştir. Hattâ kitabın mukaddemesinde, eserin kendi orijinal telif eseri olduğunu, asıl kıymetinin bundan ibaret bulunduğunu söylemekten bile çekinmemiştir. İlmî sahalarda böyle usul ve zihniyetlerin yeri olamıyacağını, üniversitenin rektörüne ve fakültenin dekanına anlatmak istedim. Maksadıma muvaffak olamadım. Yapılan işi olağan diye telâkki edip geçtiler. İlim mefhumu hakkında zihinlerde bu derecede karışıklık mevcut kaldıkça, ilim sahasında terakki edebilmek imkânsızdır.

İlmî gelişmenin diğer bir engeli de; ifrat halindeki nasyonalizm ve bunun mantıkî neticesi olan ecnebi düşmanlığı ve ırk ayrılığı telâkkisidir. Böyle ifratların ne gibi neticeler verdiğine, nazi Almanyasının akıbeti canlı bir delildir. Dünya yüzünde en başlarda giden Alman tıp ilmi, 1933 yılından sonra devamlı bir sukuta uğrayarak on sene içinde dünya seviyesinin yirmi yıl gerisine düşmüştür. Kendi kendilerine üstün ırk ve üstün insan payesi veren adamların, başka memleketlerdeki gelişmeleri görüp takip etmeleri, oradan ders almaları ve bu dersleri kendi hesaplarına ilerletmeğe çalışmaları beklenemez. Böyle muhitlerde halden hoşnutluk şeklinde bir durgunluk peyda olur ki hertürlü terakki imkânını iptidadan boğar. Kendi milletini başka milletlerden üstün görmek isteyen müfrit bir insan, diğer milletlere ve unsurlara hakaretle bakar ve haklarında yanlış ölçüler kullanır. Meselâ bugün Türkiyede Türk aslından olmayan vatandaşlar için ilmî faaliyet imkânları pek mahduttur. Halbuki Türk ruhunda böyle bir darlık ve taassup istidadı bulunmadığı; bundan evvelki nesillerin bu neviden taassup ve ayrılık meyillleri göstermemelerile sabittir. Demek ki dünkü Türkiyede ilme ve memlekete hizmet etmek isteyen her vatandaşa ve her insana; ırk ve din farkı gözetilmeden faaliyet kapıları açık tutulduğu halde lâik olmakla iftihar eden yeni Türkiye; böyle faaliyetlere karşı türlü türlü engeller yaratmıştır. Bunun memleket sevgisinin mahsulü olduğu iddia edilemez, asıl saiki; meslekî rekabet sahalarının umumî menfaate aykırı olarak, tahdide uğratılmasından ibarettir ki bunu vatanî değil, tamamile şahsî bir endişe saymak doğru olur.»

Harpten sonra Faşizm

1 den devam

saltanatını yıkmak için açılan mücadele dünya barışının en birinci garantisidir. Milletler arasında güvenlik teşkilâtı, muahedeler, anlaşmalar, ancak, barışı mümkün kılacak gerçek şartlar mevcut olduğu takdirde işe yarıyabilir. Emperyalizm dünyadan kalkmadıkça dünya barışı uzun zaman gerçekleşemez; imperyalizmin kalkması ise iç bünyelerde büyük - sermaye saltanatının yıkılışına bağlıdır. Büyük sermaye saltanatının yıkılışı, (bundan önceki makalemizde gördük) faşizmin kökünün kazınışı demektir. Öyle ise, burada gayet mühim sosyolojik bir neticeye geliyoruz: cemiyetlerin iç bünye durumlarıyla cemiyetler - arası, yani milletler - arası münasebetler durumu birbirine bağlıdır. Milletler arasındaki dünya nizamı, milletlerin iç bünyelerinin ne olacağı meselesinden ayrılamaz. Ancak, iç bünyelerinde insanın insanı istismar etmediği cemiyetler arasındadır ki, bir milletin diğerini istismar etmediği eşit ve âdil bir dünya nizamı kurulabilir.

KİTAP:

Strasti Mordasti

«Her şey insandadır ve herşey insan içindir!» diyen **Maksim Gorkiy**, bütün hayatı boyunca, gadre uğramış, küçüklü büyüklü insanları konu edinmiştir. Kendisinin de ezilmiş bir sınıfın adamı olması, buna sebep teşkil eder. O, Strasti Mordasti'de olduğu gibi bütün kahramanlarını çok ince psikolojik tahlillerle anlatmağa çalışmıştır. Bu küçük kitaptaki hikâye bunların en karakteristik olanlarından biridir. Hikâyede, ayakları kötürüm bir çocuk var. Ayyaş ve fâhişe olan annesi ile birlikte bir bodrum katında oturur. En katı yürekleri bile, merhamete ulaştıran bu zavallı kötürüm çocuk, insan oğlunun insanca hislerini ifade eden bir kahraman olarak karşımıza çıkıyor. Gorkiy, bakın onun bir halini nasıl anlatıyor: «Öyle yalancı bir gülüşle gülüyordu ki, insanın ağlıyacağı ve onun teneffüs etmekte olduğu ciğerleri yakan merhameti, bütün şehire haykıracağı geliyordu.»

Ne zaman M. Gorkiy'in bir eseri tercüme edilse, aklımıza hep onun; Ana, Klim Samgin, Artamanof ailesi, Tomas Gordiyef adlı kitapları gelir. Türk okuyucusu, asıl bu eserlerle Maksim Gorkiy'i tanıyacak. Strasti Mordasti adı ile neşredilen bu küçük eserin çıktığı şu günlerde, aydın mütercimlerimize bu vazifeyi hatırlatıyoruz.

Strasti Mordasti'nin baş tarafında **Hüsamettin Bozok**'un bir önsözü var. Önsözde Gorkiy'nin sanatına ait isabetli görüşlere rastladık. Bu küçük kitabı, sanat severlere salık veririz. Eseri **Arpad Yayınevi** çıkarmıştır.

DERGİ:

Dikmen Dergisi

Yeniden çıkmağa başlayan **Dikmen**'in ilk sayısının ilk yazısında derginin yayın programı şöyle anlatılıyor: «Bizde bu şerefli tarafta, ilmî, fikrî, edebî sahada; demokrat, anti - faşist, anti - emperyalist bir plât form'da çıkardığımız şu mütevazı dergiyle yerimizi tayin ediyor ve vazifemizi almış bulunuyoruz.», «Demokrasi'ye taraftarız. Demokrasinin bütün milletlerde tabiî hayat haline gelmesi taraftarıyız. Anti - Faşistiz. Faşist tefekkür ve hareketle mücadele edeceğiz.»

ANT bu yeni arkadaşı sevinçle selâmlar.

Üç Bastille

1 den devam

yasında yeni bir çağ başlamıştı: Kapitalizmin egemenliği. Bunun gelişimi, buhranları ve felâketleri modern cemiyetin fırtınalı tarihidir.

★

6 Mayıs 1945. Berlin düştü. Prusya militarizminin fesat ocağı, faşizmin son kalesi, ikinci Bastille de yıkıldı.

Derebeylik rejiminin kara sembolü ilk bastilleri yıkan ihtilâlin arslan payını vuran kapitalizm, gelişiminin meydana getirdiği önüne geçilmez tarihi akışı durdurmak, daha ileri bir demokrasinin doğuşuna engel olmak için faşizmi icat etmişti. 6 Mayıs 1945 bu yeni orta çağın sembolü, Bastille'i olan nazi kalesinin, Berlin'in yıkıldığı günüdür.

★

Bastille'in yıkılışı insan cemiyetinin kör kuvvetlerin boyunduruğundan kurtuluşu yolunda ilk adım; Berlin'in düşmesi, ikinci hamle oldu.

Şimdi insanlık üçüncü Bastille'in yıkılışını özleyor. Bu, emperyalist harplerin, faşizmin ve sefaletin baş sorumlusu milletler arası malî kapitalizmin kalesidir ve bu kalenin adı Amerika'da «tröst», İngilterede «City», Fransada «Banque de France»dır.

Üçüncü Bastille'in duvarlarına inen ilk kazma seslerini insanlık, en büyük kurtuluş müjdesi gibi sevinçle dinlemektedir.

ALTIN ZİNCİR

Sanat Tarihi

Üpton SINCLAIR — E. T. ELIÇIN

Bütün Kitapçılarda Bulunur. Fiatı 100 Kr.

HÜRRİYET

(Şiirler)

Ö.F. TOPRAK - Suat TAŞER

ANT yayını olarak çıkıyor

Fiyatı 100 Krş

XX. YÜZ YIL KİTAPLARI

Prof. Muzaffer Ş. Başoğlu

DEĞİŞEN DÜNYA

Günün problemleri karşısında Türk içtimaî bünyesi

Fiatı 160 kuruş.

ANT abonelerine 125 kuruş

Stefan Zweig - B. Arpad

YILDIZIN Parladığı Anlar

Fatih'ten Lenin'e 500 yıllık tarihin bütün ihtişam ve heyecanı. Birinci cilt: 150 kuruş.

ANT abonelerine 120 kuruş.

Maksim Gorkiy - T. Alaz

STRASTİ MORDASTİ

Büyük halk sanatkârının nefis bir eseri. Hüsamettin Bozok'un Gorkiy hakkında bir etüdü ile. Fiatı 40 kuruş

ANT abonelerine 32 kuruş

Hans Behrend - B. Arpad

ALMAN FAŞİZMİNİN PERDE ARKASI

Son elli yıllık Alman siyasî dramının içyüzü. Fi. 100 Krş.

ANT abonelerine 80 kuruş.

ARPAD Yayınevi

N. V. GOGOL

İVAN İVANOVİÇ ile İVAN NİKİFOROVİÇ Hikâyesi

Rusçadan çeviren:

HASAN BIÇAKÇI

Rus edebiyatının şaheserlerinden olan bu kitapta, eski Rus asilzadelerinin hayatı alaylı bir dille anlatılmaktadır.

ANT İmtiyaz Sahibi: Hakkı Bigeç, Neşriyat Müdürü: Ulviye Uysal, Teknik çevirgen Enver Gökçe

Altı aylığı 100, yılığı 200 krş. Adres: Posta kutusu 420 — Ankara. Basıldığı yer: Recep Ulusoğlu Basımevi Ankara